

שאלות ותשובות בנוגע לשירות לאומי\אזרחי

אם קיבלתי פטור משירות צבאי, האם אני חייבת לעשות שירות לאומי\אזרחי?
לא. אין שום חוק או ארגון שמחייב אותך.

מתי אני יכולה להתחיל לעשות שירות לאומי\אזרחי?
ניתן להתחיל בשירות לאחר שקיבלת תעודת פטור מהצבא (זו הדרישה במרבית הארגונים שדרכם ניתן לעשות שירות).

כמה זמן השירות נמשך?
בעיקרון, ניתן לעזוב את מקום השירות ואת העמותה המפעילה (שלומית, ש"ל, ודומותיהן) בכל שלב בשירות. אך את ההטבות הרלוונטיות ותעודת המסכמת את השירות ניתן להשיג רק אחרי שהשלמת שנה (פחות 22 ימי חופשה) או שנתיים של התנדבות.

מה ההבדל בין התנדבות במשך שנה לבין כזו במשך שנתיים?
ההבדל הוא רק בהיקף ההטבות שמקבלים, ובמספר חודשי ההתנדבות המצוינים בתעודת הסיום.

איך זה עובד?
ישנן עמותות מארגנות אשר אחראיות על שיבוץ המתנדבים במקומות בהם הם (פחות או יותר) נדרשים. אותן עמותות- שלומית, ש"ל, האגודה להתנדבות עמינדב, בת עמי ועוד, דואגות להעביר מדי חודש להעביר לבת השירות את הסכום שמקום השירות משלם עבור קליטתה.

באילו מקומות ניתן לעשות שירות לאומי?
כל עמותה מארגנת מציעה מגוון מקומות שירות, אך בדרך כלל מדובר במוסדות רפואיים (קופות חולים ובתי חולים), מוסדות חינוך (גנים, בתי ספר, תיכונים), עמותות ללא רווח (וגם ארגוני זכויות אדם) ומגוון עבודות מזכירותיות במוסדות המדינה (משטרה, בתי משפט, ועוד).
מרבית התפקידים כוללים בתוכם עבודות מזכירות שונות, אך יש גם כאלו שלא. חלק מהתפקידים בעמותות השונות ובמוסדות כוללים גם תפקידי הדרכה וחינוך.

לכמה ימי חופש אני זכאית בשנה?
ל-22 ימי חופש, כאשר ערבי חג וחופשות שבהן מקום השירות (שאינן חגים) סגור גם נחשבים כימי חופשה שנוצלו. בנוסף, יש עוד 22 ימי מחלה שניתן לנצל בשנה, אם כי יש להוציא אישור רפואי בשביל שהם לא "יילקחו" ממלאי ימי החופש.
במידה ונלקחו יותר ימי חופש ממה שמאפשרת העמותה, כדי לסיים שנה או שנתיים של שירות יש להשלים את אותם ימים. בנוסף, ניתן במהלך השירות לעשות הפסקה למספר חודשים (תלוי בעמותה, מקום השירות, והרכז\ת).

ומה בנוגע להטבות?
ההטבות למסיימות השירות זהות פחות או יותר לאלו של חיילים, אך זה תלוי במשך השירות. מי ששירתה במשך 12 חודשים תקבל את אותן הטבות של חיילים\ות ששחררו אחרי 12 חודשים (מבחינת מענק שחרור ופיקדון). מי ששירתה במשך 24 חודשים תקבל את ההטבות של חיילות\ת ששירתה במשך 24 חודשים.
בכל חודש נכנסים לחשבון הבנק של המתנדבת\ת כ-900 ש"ח, אשר כוללים בתוכם גם דמי נסיעות. מי שמתנדבת מחוץ לעיר מגוריה זכאית לרוב לדירת שירות בעיר שבה היא מתנדבת, וגם לנסיעות רכבת ואוטובוסים חינם לכל מקום בארץ.

מה התלונות הקבועות בקרב המתנדבים\ות?
רבות מן המתנדבות (מנסיונה של הכותבת) זוכות ליחס לא הוגן במיוחד מן האחראיים עליהן במקומות השירות, ולזלזול מסוים במעמדן (ולרבים רבות אף קרה כי הן נשלחו לבצע משימות אישיות עבור הממונים עליהן).
העבודה גם שוחקת במיוחד, משום שמדובר ב-40 שעות שבועיות, ולרוב גם בביצוע המטלות שאף אחד באותו ארגון או מוסד לא מעוניין לבצע.
בנוסף, מדובר בעבודה בהיקף של משרה מלאה, שאינה זוכה לתגמול כלכלי ראוי.
כמו כן, יש ביקורת פוליטית חריפה על השירות הלאומי כמוסד המנצל צעירים ומשתמש בהם כעובדי קבלן. כמו כן, הקונספט של שירות לאומי מתייב את ההתנדבות הכפויה (דבר אשר לחלקים רבים מהחברה אינו אופציה בכלל) ככלי לשילוב חברתי.

מה היתרונות הכי מובהקים בשירות?
במהלך השירות ניתן לרכוש ניסיון מקצועי בתחומים שונים אשר הרבה יותר מסובך לרכוש בדרכים אחרות. בנוסף, ברוב מקומות השירות פועלת יותר ממתנדבת אחת, והקשרים עם בני ובנות השירות האחרים יכולים

להיות משמעותיים ולפצות על החסרונות.